

ŽELEZNIČNÝ SEMAFOR

✧ MESAČNÍK ZAMESTNANCOV ŽELEZNÍC SLOVENSKEJ REPUBLIKY ✧

✧ 31. ROČNÍK | AUGUST 2023 ✧

Z augustových porád vedenia

Vedenie Železníc Slovenskej republiky počas mesiaca august prerokovávalo informácie o prevádzkovej situácii na sieti, plnenie grafikonu vlakovej dopravy, stav bezpečnosti železničnej infraštruktúry a aktuálne konaných výlukách. Témou boli aj informácie k upratovaniu a stráženiu v objektoch ŽSR.

AUTOR: Ria Feik Achbergerová, SNÍMKA: Ondrej Mlynka

BRATISLAVA — Vedenie vzalo na vedomie aj informáciu o priebehu a stave procesu obnovy budov v rámci Plánu obnovy a odolnosti SR. Pre vysoký záujem bola táto výzva uzavretá s prísľubom vyhlásenia novej výzvy. Železnice Slovenskej republiky budú sledovať stav výziev so záujmom zapojiť sa a čerpať potenciálne finančné prostriedky.

Do vedenia bola predložená aj Správa o stave bezpečnosti železničnej dopravy za 1. polrok 2023, ktorá bola vzatá na vedomie. Odbor projektového riadenia predstavil informáciu o implementácii opatrení projektu Lepšie

fungovanie železníc, ktoré hodnotí schopnosť Železníc Slovenskej republiky plniť opatrenia Útvaru hodnoty za peniaze, konkrétne šetriť vo vybraných oblastiach. Náместník pre ľudské zdroje Pavol Komarňanský predniesol na stretnutí analýzu vývoja zamestnanosti a miezd od januára až do júna tohto roka a smernicu na poskytovanie príspevkov na udržanie zamestnanosti. Náместník pre rozvoj a informatiku Jozef Veselka informoval vedenie o vyhlásení verejného obstarávania na úsek Hronský Beňadik – Nová Baňa a stave projektu elektrifikácie Bánovce nad Ondavou – Humenné.

NA OBÁLKE: Diagnostický vlak DV NDT. **TITULNÁ SNÍMKA:** Ondrej Mlynka

3 dni so štátnym tajomníkom a 1 deň na železničiach

Štátny tajomník ministerstva dopravy Jaroslav Kmeť vyhlásil na sociálnych sieťach „Súťaž 3 dni so štátnym tajomníkom“, ktorá bola pre študentov vysokých škôl. Výherca musel odpovedať na otázku: V ktorom krajskom meste prebieha v súčasnosti najväčšia železničná stavba? Zo zapojených študentov v žrebovaní zvíťazila Kristína Pramuková z Košíc.

AUTOR: Ria Feik Achbergerová, SNÍMKA: Ondrej Mlynka

PÚCHOV — V stredu 23. augusta navštívili výherkyňa spolu so štátnym tajomníkom Centrum riadenia dopravy v Púchove, kde sa oboznámili s fungovaním na pracovisku.

Neskôr v rámci programu navštívili ukončenú modernizáciu trate Púchov – Považská Teplá na zastávke

Nosice a pri portáli tunela Diel. Program zakončili na kontrolnom dni Uzla Žilina. Význam začleňovania študentov do programu predstaviteľov štátu je mimoriadne prínosný, čo potvrdila aj výherkyňa. Za Železnice Slovenskej republiky sme radi, že sme mohli sprostredkovať prácu železničiarov.

Nový spôsob v diagnostike koľají v ŽSR

ŽSR za účasti ministra dopravy Pavla Lančariča a štátneho tajomníka Jaroslava Kmefa uviedli v utorok 22. augusta do prevádzky nový typ diagnostického vozidla, ktoré bude kontrolovať kvalitu materiálu (defektoskopia - NDT) a umožní ŽSR výrazne zvýšiť frekvenciu meraní. ŽSR doteraz takúto technológiu nevlastnili a prenajímali si ju od maďarských železníc.

AUTOR: (red), SNÍMKY: Ondrej Mlynka

BRATISLAVA — Diagnostický vlak DV NDT slúži na nedeštruktívne skúšanie koľajníc, čo znamená, že tento vlak nedeštruktívnym spôsobom hľadá povrchové aj vnútorné chyby koľajníc, ktoré vznikli prevádzkou.

„Práve dnes sme svedkami odovzdania významného nástroja pre Železnice Slovenskej republiky, ktorý bude vykonávať defektoskopiu koľajníc vlastným diagnostickým prostriedkom a vlastnými zamestnancami. Nielenže sa zvýši bezpečnosť prevádzky na železničiach, vďaka tomuto vozidlu sa nám podarí v skorších štádiách zistiť a odstrániť škody na infraštruktúre, a tak znížiť náklady na údržbu tratí. Okrem toho získame významné dáta, ktoré vieme porovnávať v čase a zdigitalizovať stav železničnej infraštruktúry pre potreby ďalšieho rozvoja železníc,“ uviedol minister dopravy Pavol Lančarič.

Obstaranie tohto diagnostického vlaku bolo významným projektom pre ŽSR, pretože bol financovaný z úveru od Slovenského investičného holdingu z prostriedkov OP Integrovaná infraštruktúra. Hodnota úveru je 14,4 mil. eur.

„Som rád, že sa tento projekt podaril a ako významné benefity tohto projektu vnímam hlavne zvýšenie bezpečnosti železničnej prevádzky, zvýšenie úrovne diagnostiky a zníženie nákladov na vykonávanie defektoskopie koľajníc,“ vyjadril sa námestník generálneho riaditeľa ŽSR pre rozvoj a informatiku Jozef Veselka.

NDT s označením „SEVER TWIN 1435“ je dvojvozidlová jednotka s celkovou dĺžkou 50 m, na prevádzkovú rýchlosť 120 km/h a na rýchlosť pri meraní 70 km/h. Má nainštalované 3 meracie systémy: vizuálnu metódu — VT, ultrazvukovú metódu UT, vírivé prúdy — ET a čelné snímkovanie — kamery. Spĺňa európske kritériá — normy, ako aj požiadavky TSI (technické špecifikácie interoperability).

ŽSR doposiaľ nevlastnili diagnostický prostriedok na defektoskopickú kontrolu koľajníc a objednávali si tento výkon diagnostiky dopravnej cesty z externého prostredia. Od roku 2013 bolo vyvíjané úsilie na obstaranie dvoch diagnostických vlakov, ktoré by zvýšili výkon diagnostiky dopravnej cesty. Proces verejného obstarávania sa začal v roku 2018 a na konci roka 2019 sa podpísala Zmluva o dielo s víťazom súťaže „Združenie pre DIAGNOSTICKÉ VOZIDLO NDT“ v zložení: NDCon LOGIC a XML Team. Následne sa začali práce na projekte, ktorý bol rozdelený na 5 etáp — míľnikov, uskutočnilo sa 31 kontrolných dní projektových tímov, na ktorých sa zúčastňovalo 8 zástupcov Objednávateľa a 6 zástupcov Zhotoviteľa, vykonalo sa 15 skúšobných a testovacích jazd, na ktorých bolo prejdených viac ako 6 000 km.

Prevzatím a prevádzkovaním tohto vlaku sa začína nová éra v poskytovaní defektoskopickej služby pre ŽSR, ktoré tak prvýkrát vo svojej histórii získavajú nový a v súčasnosti najmodernejší defektoskopický vlak v strednej Európe.

Letný tábor železničných youtuberov 2023

Aj toto leto sme využili možnosť stretnúť sa v Stredisku inter-nátnej prípravy v Strečne s našimi kolegami, tentoraz v úlohe rodičov alebo starých rodičov spolu s veľkou rodinou youtube-rov od päť do pätnásť rokov. Letný tábor železničných youtu-berov FISAIC má svojich skálnych priaznivcov, ale s viacerými sme sa tu stretli tento rok prvýkrát. V tomto roku sa zišlo cel-kovo 99 účastníkov tábora, z ktorých bolo v kategórii mladších ročníkov 19 dievčat a 29 chlapcov.

AUTOR: Odbor ľudských zdrojov, SNÍMKY: Ondrej Mlynka

STREČNO — Odbor riadenia ľudských zdrojov sa snaží využívať všetky možnosti na priblíženie pracovných príležitostí, a zároveň podporiť záujem o prácu na ŽSR. Zo skúseností je jednou z najviac perspektívnych možností zapojenie našich zamestnancov a ich rodinných príslušníkov do tohto procesu. Pretože veľkú časť našich zamestnancov tvoria kolegovia, ktorí si vytvorili k železnici svoj osobný vzťah. Je výborné, keď neváhajú odovzdať svoje skúsenosti tým mladším. Pri spojení s informáciami o možnostiach štúdia v duálnom vzdelávaní alebo aj v štipendijnom programe ŽSR z toho vychádza celkom pozitívna perspektíva. Jednou z príjemných možností prezentácie ŽSR je práve aj náš letný YT tábor.

V polovici augusta si na SIP Strečno od štvrtka do nedele nádejní youtuberi užívali možnosť dozvedieť sa viac o tom, ako sa stať úspešným na sociálnych sieťach a čo všetko súvisí s našou prezentáciou na internetových stránkach. Prišiel medzi nás youtuber Juraj Vie a porozprával, ako tvorí svoje náučné videá, ktorým nikdy nechýba aj vtipná pointa. Potom sa do programu zapojil pán režisér Lacko Munk, ktorý youtuberom ukázal, ako sa video postupne skladá v jednotlivých zvukových aj obrazových stopách. No a ďalší youtuber Samo_zvaný celkom vtiahol do diania prostredníctvom svojich internetových kvízov každého účastníka. Všetkých technicky zameraných mládežníkov však zaujala najmä možnosť vyskúšať si simulátor riadenia rušňa.

V druhej polovici tábora sme sa viac venovali oddychovým, športovým a tanečným aktivitám. V strelovekej dedinke priamo pod hradom Strečno sme mali možnosť obdivovať umenie sokoliarov, ako aj úsmevné divadielko z pestrého života vynálezcu padáka Štefana Baniča. V obidvoch aktivitách boli naši youtuberi priamo zapojení do deja a ostatní neváhali využiť mobil na filmovanie. V sobotu sme si užili celodenný výlet v Turci. Najskôr bola možnosť zoznámiť sa s históriou v Múzeu slovenskej dediny v Martine a nakoniec relaxovať pri koníkoch na ranči Amadeus uprostred krásnej prírody.

Posledný deň si ešte youtuberi vyskúšali športové zdatnosti, nechýbala ani každodenná tanečná rozcvička s Laurou, a potom si každý našiel svoje miesto na youtuberskom table 2023 a skončil víťazne s diplomom. Za organizátorov môžeme potvrdiť, že medzi víťazov patria všetci účastníci, ktorým ďakujeme za dobrú náladu, tvorivú atmosféru, ako aj záujem o dianie v tábore.

Diaľkovo riadený systém návěstidiel pre elektrickú prevádzku s dočasnou platnosťou

Na zabezpečenie výluk trakčného vedenia (TV) vybratých skupín koľají železničných staníc je obvykle potrebné realizovať činnosti rozmiestňovania návěstí pre elektrickú prevádzku s dočasnou platnosťou. Ide o návesti v prenosnom vyhotovení č. 139 „Pripravte sa na stiahnutie zberača“, č. 140 „Stiahnite zberač“ a č. 141 „Zdvihnite zberač“.

AUTOR: Ján Rohlíček, SNÍMKY: archív O460

ŽILINA — Kritické sú najmä návesti rozmiestňované mimo obvod stanice s vylúčenými časťami TV pre značné vzdialenosti medzi nimi. V súčasnom stave musia pracovníci údržby na začiatku výluky TV najprv rozmiestniť predmetné návesti a po ukončení demontovať. Uvedené činnosti sú vzhľadom na značné vzdialenosti medzi nimi zdrojom značných časových strát s následkom predlžovania časov výluk.

V snahe v čo najväčšej miere skrátiť časy pri rozmiestňovaní a demontáži návěstí pre elektrickú prevádzku s dočasnou platnosťou sa začala spolupráca medzi zamestnancami ŽSR GR O460, VOJ OR Zvolen a dodávateľom riadiacich systémov diaľkového riadenia napájania pevných elektrických trakčných a silnoprúdových zariadení (DLR) o vývoji systému

návěstidiel pre elektrickú prevádzku s dočasnou platnosťou s nasledujúcimi základnými požiadavkami:

- Všetky návesti sú diaľkovo monitorované z riadiaceho strediska elektrotechniky (RSE) priamo pomocou riadiaceho systému dispečerského (RSY-D).
- Celá množina návěstí je diaľkovo ovládaná z RSE jediným agregovaným povelením (ZAP na aktivovanie, VYP na deaktivovanie).
- Rovnako čo sa týka riadenia a vysielania povelení na miestnej úrovni zo stanovišťa zariadenia terminálu diaľkového riadenia (TDR), obvykle inštalovaného v miestnosti výpravcu ŽST.
- Systém návěstí s dočasnou platnosťou je pevne inštalovaný na stožiaroch TV. Nepotrebuje

externé napájanie ani komunikačný kábel. To znamená, že je napájaný solárnym panelom, je vybavený vnútornou batériou a komunikuje s nadradeným zariadením TDR bezdrôtovým prenosom.

- Signalizácia stavov návěstí musí byť bezpečná a musí byť zaručené, že počas celej výluky TV sa stav návěstí nezmení. Táto požiadavka vylúčila technické riešenia na báze svetelných návěstí. Rozhodlo sa, že návesti budú riešené použitím návestných mechanických znakov v otočnom vyhotovení poháňaných lineárnym DC motorom so zabudovanými koncovými spínačmi.

Následne sa dodávateľ DLR zhostil vývoja systému návěstí spĺňajúceho uvedené požiadavky.

Po zhotovení prototypu požiadal o výkon prevádzkového overenia v zmysle metodického pokynu generálneho riaditeľa „k vykonávaniu prevádzkového overovania konštrukcií, konštrukčných prvkov, zariadení, aplikácií a technológií“ v platnom znení.

Overenie sa realizuje v objekte ŽST Veľké Kozmálovce na základe uzavretej „Zmluvy o prevádzkovom overovaní systému návěstidiel“. V objekte bol inštalovaný systém návěstidiel v nasledujúcej konfigurácii:

- 6 ks návěstí na trakčných podperách:
smer od Levíc
návesť č. 139 na TP 14 (7,389 km)
návesť č. 140 a 141 na TP 1 (8,174 km)

smer od Kozároviec
návesť č. 139 na TP 41 (10,145 km)
návesť č. 140 a 141 na TP 53 (9,400 km)
- Návesti 140 a 141 (stiahni zberač, zdvihni zberač) sú v dvojiciach spriahnuté mechanickým tiahom so spoločným pohonom.
- Rozšírená funkcionalita a konfigurácia existujúceho zariadenia TDR v objekte Veľké Kozmálovce.
- Rozšírená konfigurácia existujúceho nadradeného riadiaceho systému dispečerského RSY-D inštalovaného na RSE Zvolen – sústava S1.

V prípade úspešného ukončenia overovacej prevádzky bude možné systém rutinne nasadzovať do vybratých objektov ŽST. Uvedené opatrenia povedú

k radikálnemu skráteniu časových strát potrebných na osadzovanie, resp. demontovanie návěstí pre elektrickú prevádzku s dočasnou platnosťou pri zachovaní plnej bezpečnosti prác pri údržbe a opravách TV.

Pohľad na riadiacu jednotku CX2 zariadenia TDR inštalovaného v kancelárii výpravcu.

Vysvetlivky:

- Pr_Zbxx: stav návěstí č. 139 „Pripravte sa na stiahnutie zberača“ z príslušného smeru.
- SZbxx: stav návěstí č. 140 „Stiahnite zberač“ z príslušného smeru.
- ZZbxx: stav návěstí č. 141 „Zdvihnite zberač“ z príslušného smeru.
- Zb_Agr: Agregovaný povel na aktivovanie, resp. deaktivovanie celej množiny šiestich návěstí naraz.

Poverený zamestnanec jediným povlom aktivuje všetky predmetné návesti na začiatku výluky a jediným povlom ich deaktivuje po ukončení prác.

DEJINY KOŠICKÉHO BOHUMÍNSKEJ ŽELEZNICE

V ROKOCH 1918 AŽ 1945 ČASŤ V INVESTÍCIAMI K VYŠŠEJ RÝCHLOSTI

Pretože ministerstvo železníc stanovilo založiť kroniky na staniciach až v novembri 1923, sú záznamy z prvých piatich rokov existencie ČSD pomerne skromné. Kvalita zápisov v kronikách je rozdielna a súvisí s postojom prednostu stanice k úlohe a tiež s tým, v akej miere si uvedomoval dôležitosť zachovania pamätí na časy minulé pre budúce generácie. Preto sme nútení pre lepšie poznanie dejín železníc hľadať v archívoch, ale aj pri väčšom úsilí bádateľov nie sú výsledky zaručené. S podobnými prekážkami sa stretávame aj pri spracovávaní stavebnej aktivity na KBŽ.

AUTOR: JĎ, SNÍMKA: archív ŽSR

BRATISLAVA — Špecifický vzťah štátu k železničnej spoločnosti vlastnenej súkromným kapitálom sa prejavil aj v investičnej činnosti zameranej na skvalitnenie infraštruktúry. V prvých rokoch po vzniku Česko-slovenska sa okrem pravidelnej údržby vynakladali väčšie finančné prostriedky len na sùrne opravy a zariadenia nevyhnutne potrebné na zvýšenie výkonnosti KBŽ. Pred prevzatím prevádzky na KBŽ štátnymi ČSD sa v januári 1921 vykonala podrobná prehliadka železnice a zistil sa stav dopravných zariadení a stavieb.

Z prvých rekonštrukcií spomeňme novú točňu pre rušne s priemerom 20 m v Liptovskom Mikuláši (1921), opravu železnej konštrukcie mosta cez Hornád v km 372,9 (rozpätie 22,3 m; 1920), opravu 6 priepustov (krátkych mostov), na ktorých sa nosná doska vyhotovila so zabetonovanými koľajnicami (1921), inštaláciu elektrického osvetlenia v stanici Ľubochňa (1921), opravu telefónnych a telegrafných vedení poškodených počas vpádu maďarskej Červenej armády (1920, 1921). Pre prosperitu KBŽ mali veľký význam prepravy tovarov, a preto sa schvaľovali nové vlečky alebo ďalšie koľaje v už existujúcich vlečkách podnikov napojených na železniciu. V stanici Poprad-Veľká (Poprad Tatry), v ktorej neustále rástli počty cestujúcich, sa predĺžil perón, nástupisko a upravili priestory staničnej budovy určené pre verejnosť.

V niektorých malých staniciach dĺžka dopravných koľají už nebola dostatočná. Do nákladných vlakov sa radilo viac vozňov ako v začiatkoch železnice, pretože sa vyrábali čoraz výkonnejšie rušne. Už pred rokom 1918 KBŽ vykonala potrebné rekonštrukcie koľajísk v staniciach, ale ešte zostávalo realizovať prestavby v ďalších staniciach. Výhľadovo sa počítalo so zvyšovaním rýchlosti vlakov na tratiach, na ktorých premávali rýchliky. Preto sa rekonštrukcie výhybiek a zabezpečovacieho zariadenia aj na KBŽ realizovali tak, aby rýchliky mohli

km	Košice	o.	175	Lipt. Sv. Mikul.	X	o.
4	Táňanovce (z.)	o.	176	Trnovec (z.)	o.	o.
8	Kostolany	o.	178	Parížovce	o.	o.
14	Trebejov (z.)	o.	180	Vašky (z.)	o.	o.
16	Obišovce X 297	p.	184	Liptovská Teplá	o.	o.
—	Orlo	p.	185	Liskova (z.)	o.	o.
—	Obišovce X	p.	192	Ružomberok X 303	p.	p.
23	Obišovce X	p.	—	Ružomberok X	p.	p.
23	veľká Lodina (z.)	o.	194	Rybarpote	o.	o.
6	viaľ Lodina	o.	198	Hrboltov (z.)	o.	o.
29	Starý Ružin (z.)	o.	202	Gombáš (z.)	o.	o.
35	Košické Hámyre.	o.	205	Lubochňa	o.	o.
41	Rolová Huta (z.)	o.	207	Stankovany (z.)	o.	o.
43	Marjany X 299	p.	219	Kralovany X 305	p.	p.
—	Smoľovská Huta	p.	—	Suchá Hora	p.	p.
—	Moravany	o.	—	Kralovany	o.	o.
49	Stefan,ská Huta	o.	210	Sútov (z.)	o.	o.
51	Kluknava (z.)	o.	223	Turany	o.	o.
55	Krupachy	o.	224	Sučany	o.	o.
62	Vlachy X 300	p.	238	Vrútky X 237	p.	p.
—	Spišské Podhradie	p.	—	Zvolen	p.	p.
—	Vlachy	p.	—	Judenec	p.	p.
68	Oknava (z.)	o.	—	Vrútky X	o.	o.
70	Chrast (z.)	o.	238	Strečno	o.	o.
78	Markušovce	o.	242	Varín	o.	o.
85	Nová Ves X 304	p.	250	Žilina X 262, 305	p.	p.
—	Levoča	p.	—	do Bratislavy	p.	p.
—	Nová Ves X	p.	—	Žilina X	o.	o.
87	Snížany (z.)	o.	15	Brodno (z.)	o.	o.
91	Hádnovce (z.)	o.	264	Nové Mesto n. Kys.	o.	o.
93	Letanovce (z.)	o.	265	Očadnica (z.)	o.	o.
98	Hrabušice	o.	270	Krásno	o.	o.
107	Stiavnik (z.)	o.	273	Ošadnica (z.)	o.	o.
107	Ganovce (z.)	o.	279	Čadca Mesto (z.)	o.	o.
110	Spišská Sobotka (z.)	o.	280	Čadca Mesto	o.	o.
111	Povárad V. X 301, 310	p.	—	Zwardon 261	p.	p.
—	I. tranšná Lomnica	p.	—	—	—	—
—	Poprad Veľká	o.	—	—	—	—
119	Batizovce	o.	—	—	—	—
13	Lučivna (z.)	o.	—	—	—	—
13	Štrba X 309	p.	—	—	—	—
—	Štrbské Pleso	p.	—	—	—	—
—	Štrba	o.	—	—	—	—
137	Vážec	o.	—	—	—	—
143	Východná	o.	—	—	—	—
154	Kralová Lehota	o.	—	—	—	—
158	Hradok	o.	—	—	—	—
162	Sv. Ján Podtureň	o.	—	—	—	—
165	Okolicno (z.)	o.	—	—	—	—
170	Lipt. Sv. Mik.	o.	—	—	—	—

nielen na trati, ale aj cez stanice prechádzať nezníženou rýchlosťou. To sa vykonalo napr. v stanici Rybárpole (pri Ružomberku) v rokoch 1925 a 1926. Aby sa zvýšená rýchlosť využila na dlhšom úseku, bol v roku 1928 zväčšený polomer oblúka pred stanicou v smere od Ľubochne, kde sa v km 194,5 vybudoval nový násyp.

V 20. rokoch 20. stor. sa výhybky menili v staniciach Kysak-Obišovce, Batizovce (Svit), Štrba, Vážec, Kráľova Lehota, Parížovce, príp. sa vymenil koľajový zvršok na existujúcich koľajach, alebo sa do niektorých koľají dosypal materiál do štrkového lôžka a koľaje sa výškovo upravili (v Krompachoch a Kluknave). Takýmito rekonštrukciami ČSD skrátilo cestovné časy rýchlikov takmer v každom novom cestovnom poriadku.

Horský úsek trate s vrcholom v Štrbe (895 m n. m.) na východe, začínajúci sa v Spišskej Novej Vsi s priemerným stúpaním 9,6 ‰ (max. 15,8 ‰) a na západe v Liptovskom Mikuláši s priemerným stúpaním 8,4 ‰ (max. 15 ‰), obmedzoval výkonnosť celej KBŽ. Ťažké nákladné vlaky na ňom premávali nízkou rýchlosťou a museli sa im pridávať ďalšie rušne. Preto už v roku 1922 bol z hľadiska konštrukcie preskúšaný a v zásade schválený návrh na postavenie 2. traťovej koľaje v úsek Batizovce – Štrba – Východná. Hospodárska kríza,

ktorá v r. 1931 spôsobila pokles obchodnej výmeny, a tým aj dopravy, odsunula realizáciu tohto projektu až do roku 1937. Ako prvý s dvomi koľajami bol sprevádzkovaný úsek Batizovce – Malá Štrba (výhybňa) s dĺžkou 7,2 km dňa 17. októbra 1938 o 13.30 hod. O tri mesiace neskôr (15. 1. 1939) začali vlaky premávať na ďalšom dvojkoľajnom úseku Žilina – Strečno (11 km).

V začiatkoch ČSR nastal nedostatok bytov pre železničiarov, napr. vo Vrútkach 16 rodín bývalo niekoľko mesiacov vo vozňoch odstavených v nákladnej stanici ČSD. Zlú bytovú situáciu sa vo veľkých staniciach rozhodli železničiar riešiť sami zakladaním stavebných družstiev. Vo Vrútkach bolo veľké stredisko s viacerými pracoviskami, z ktorých najväčšie boli dielne na opravu vozidiel zamestnávajúce asi 1 000 pracovníkov. V máji 1921 vrútockí železničiar založili Stavebné družstvo železničných zriadencov, ktoré vkladmi svojich členov a úvermi stavalo rodinné a bytové domy. Pomáhala aj ministerstvo železníc, napr. v roku 1922 zo Záhradníkovho fondu poskytlo družstvu pôžičku 240 000 Kč. V r. 1925 družstvo dokončilo prvú etapu stavebnej akcie postavením 92 rodinných domov vo Vrútkach a v blízkych obciach Priekopa a Sučany. Ministerstvo železníc v r. 1924 dalo postaviť tri nájomné domy s celkovým počtom 30 naturálnych bytov.

Detská železnica oslávila narodeniny

Košická detská historická železnica oslávila 68. výročie. Narodeninový „Deň železničky“ sa niesol nielen na vlnách železničnej histórie, ale na svoje si prišli aj najmladší návštevníci vďaka postavičkám z animovaného detského seriálu Labková patrola. Hlavný program sa konal na konečnej stanici Alpinka a organizátorov prekvapilo vyše dvetisíc účastníkov nielen z Košíc, ale aj Poľska, Česka a Maďarska.

AUTOR: (red), SNÍMKY: Detská železnica Košice

KOŠICE — Na návštevníkov čakal nabitý program v podobe defilé železničných vozidiel, atraktívnych súťaží rušňovodčích, drezín, zápolenia medzi cestujúcimi a železničiarimi, ručným ťahaním vagónov, hodnotnou tombolou, skákacími hradmi, tvorivými dielňami, maľovaním na tvár či diskotékou. „Som presvedčený, že všetci fanúšikovia železníc sú vždy najviac fascinovaní z toho, keď vidia čo najviac koľajových vozidiel v prevádzke, čo sa v nám v ten deň podarilo. Doslova jazdilo všetko, čo malo kolesá. Prvýkrát v histórii sa nám v závere podujatia podarila aj unikátna vec pre všetkých fotografov a kameramanov, keď sme v slávnostnom defilé predstavili naraz až 13 vozidiel idúcich za sebou v slede. Bol to fascinujúci pohľad,“ spomína na narodeniny železničky riaditeľ Ľubomír Lehotský.

Prekvapením bolo uvedenie novej bohato ilustrovanej rozprávkovej knihy s možnosťou podpisu od autora, ktorým je samotný riaditeľ Detskej železnice. Veľkú knihu železničných rozprávok písal 13 rokov a boli inšpirované nielen ich železničkou, ale najmä detskou zvedavosťou a fantáziou. Podľa jeho slov si ju čitatelia doslova vypýtali.

Malých návštevníkov vítal na nástupnej stanici v Čermeli hasič Marshall a jeho kamaráti, ktorí sprevádzali deti po celý deň. Prvý vlak vypravili dobrovoľníci o 8.15 hod. z Čermeľa. Hlavný program bol situovaný na konečnej stanici Alpinka, kde boli pre deti pripravené nafukovacie atrakcie, šmýkačka, drezinový ovál, športové súťaže, tvorivé dielne, maľovanie na tvár, nechýbali

ani animátori a stánky s občerstvením. „Zorganizovať takéto podujatie bolo náročné, ale keď sa chce, všetko sa dá. Mali sme dobrý pocit z nasadenia a zo spoločnej práce, ale najmä z nadšenia návštevníkov. Všimli sme si viaceré rodinky, ktoré k nám prišli jedným z prvých ranných vlakov a vytrvali až do konca. To bola pre nás najväčšia odmena. A dobrou správou pre nás je aj to, že sa počas podujatia nepokazila ani jedna lokomotíva či vagón,“ úsmevne spomína Lehotský.

Po troch rokoch ukázali verejnosti aj najstaršiu lokomotívu v strednej Európe Katku U 36. 003, ktorú dokončujú a na jeseň ju plánujú odskúšať. Budúci rok ju totiž čaká 140. výročie.

Slávnostný protokolárny vlak s pozvanými hosťami bol vypravený o 10.10 hod. zo stanice Čermeľ. Riaditeľ Detskej železnice Ľubomír Lehotský sa pred podujatím vyjadril, že programom chcú zaujať cestujúcich všetkých vekových kategórií od najmenších až po seniorov. Okrem detských atrakcií tak nechýbala ani prehliadka úzkorozchodných vozidiel, ktoré sa im podarilo zachrániť.

Letná sezóna sa končí pre Detskú železnicu Košice 15. septembra, ale premávať bude denne do konca

októbra a počas víkendov až do konca novembra. Tohtoročná sezóna vyvrcholí ako vždy populárnymi mikulášskymi jazdami 2. a 3. decembra. V sobotu 16. septembra vás pozývajú na Maratónsky vláčik do Turne nad Bodvou a Zádielu, v sobotu 23. septembra na Tokajský expres do Čerhova na vinobranie a v sobotu 14. októbra na Ubex jazdu po košických vlečkách.

Košická detská historická železnica vznikla v roku 1955 a dokončená bola v roku 1956. Úzkorozchodná trať s rozchodom 1 000 mm, dĺžkou 4 km vedie Čermeľským údolím a už od začiatku bola určená nielen pre dopravu turistov, ale hlavne na prípravu mladých ľudí pre prácu v modrej armáde. Od roku 2012 sa o unikátnu košickú atrakciu stará občianske združenie Detská železnica Košice spolu s mladými nadšencami združenými v Klube mladých železničiarov. Disponuje dvoma parnými lokomotívami Katkou (U36 003) z roku 1884 a Krutwigom z roku 1957. Motorové lokomotívy radu TU 29 nesú ženské mená Danká, Janka, Vlasta a Anička. V prevádzke sú aj dve motorové dreziny, sedem na ľudský pohon a jedna elektrická lokomotíva, ktorá čaká na veľký projekt a investíciu, po ktorej by už ako akumulátorová lokomotíva mohla za sebou ťahať viac ako storočné vagóny košickej úzkorozchodnej železnice.

Dovolenka. Otec chce ísť do Álp, zvyšok rodiny chce ísť k moru. Ide sa teda k moru ... tajnička.				Pomôcky: ARD, iris, lava, otop	parný kúpeľ	roľa	čistiaci prostriedok	MPZ vozidiel konzulátu	slobodná grófska dcéra	exmetro- pola Barmy	meno herca Venturu	Pomôcky: Amarus, CC, Hals, koma	2	jemne klopal
				pokazil (hovor. pejor.)								EČV okr. Dolný kubín		
				1								Otravné látky		
				litovská rieka				odznova				Odd, techn. kontroly		
Jozef Vysočani	vŕačilo	3	dôrazný čes. zápor Anna (dom.)				Obmený transportér			palivo, po česky				
							ohorok			bulharské pohorie				
zobrala						pooberaj				chuchvalec				
						vytýčená trasa				anglický šlach, titul				
1000 kg						zachránil (kniž.)						prvá dvojhláska		
						EČV okr. Tur.Teplice						nespal		
len				šero				hliníková fólia						
				zabíral sa				úžitok						
stroncium (zn.)			dozrievalo					nemecká televízia					nižšie, dolu	zbelel
			pastieri oviec					kantáta L.Janáčka						
banský chodník					ranná vlaha					sklad koľ. vozidiel				
					rastlina kosatec					arabské muž.meno				
omámi (expr.)						kmotor (zastar.)					tenisový úder			
						poradie					nasávalo			
Pomôcky: Lars, Ula, Lino, Rila	Východo- slovenské strojárne (skr.)	švédske muž. meno sinus (mat.)					holandský maliar					neón (zn.)		
							obor, po česky					mliečny výrobok		
vložilo (do hry)							naberal do záhybov							
							Open Education							
4											5			
sníval					športový úbor					orol, po česky				

Pošlite nám (sutaz@zsr.sk) **adresu a správnú odpoveď** križovky a trom vyžrebovaným pošleme darček.
Križovka z minulého čísla: „... ja idem domov, pretože sa ma to vôbec netýka.“ Výhercovia: Jana V., Margita K., Obertová R.

Šéfredaktorka

Lucia Lizáková

T: 920/7801

E: lizakova.lucia@zsr.sk

Redakcia

Denis Dymo - dymo.denis@zsr.sk

Ria Feik Achbergerová -

feikachbergerova.ria@zsr.sk

Grafická úprava

Dávid Bozsaky - bozsaky.david@zsr.sk

Ondrej Mlynka - mlynka.ondrej@zsr.sk

Interný časopis Železničný Semafor

Vydáva GR ŽSR, Odbor komunikácie a marketingu, riaditeľ: Ria Feik Achbergerová

Adresa redakcie: Bratislava, 813 61, Klemensova 8, e-mail: zsemafor@zsr.sk, www.zsr.sk

Tlač a distribúcia: 2imPress, spol. s r. o., Vajnorská 135, 831 04 Bratislava

Železnice rokovali s Košickým samosprávnym krajom

Rokovanie otvoril generálny riaditeľ Železníc Slovenskej republiky Miloslav Havrila a zúčastnených zástupcov rámcovo oboznámil s dôvodmi odpredaja nepotrebného majetku Železničnej nemocnice s poliklinikou Košice (ŽNsP KE).

AUTOR: Ria Feik Achbergerová

KOŠICE — Zástupcovia Správy majetku ŽSR informovali o doterajšom postupe pri odpredaji, legislatívnom rámci a povinnosti ŽSR plniť úlohy Útvary hodnoty za peniaze (ÚHP), čo sa týka odpredaja nepotrebného majetku, zvyšovania tržieb pre ŽSR a znižovania rozsahu spravovaného majetku, ktorý nepatrí do hlavnej činnosti ŽSR. Pri odpredaji Železničnej nemocnice s poliklinikou Košice bolo aktuálne ukončené 7. kolo ponukového

konania (pri vyvolávacej cene 9,98 mil. eura), avšak bez doručenej cenovej ponuky. Predseda KSK uviedol, že rozumie dôvodom ŽSR pri predaji Železničnej nemocnice s poliklinikou Košice. Pretože zabezpečovanie regionálnej zdravotnej starostlivosti patrí do kompetencie Košického samosprávneho kraja, vyvíjajú úsilie, aby bolo v ŽNsP KE zachované poskytovanie zdravotnej starostlivosti aj v budúcnosti.

V Strečne sa diskutovalo o budúcnosti železničiarскеj profesie

Za účasti štátneho tajomníka Ministerstva dopravy SR Jaroslava Kmeťa a zástupcov železničných spoločností ŽSR, ZSSK a ZSSK Cargo sa v auguste v Inštitúte vzdelávania v Strečne – SIP uskutočnilo stretnutie o možných riešeniach a výhodách k stavu zamestnanosti.

AUTOR: Ria Feik Achbergerová

STREČNO — Generácia železničiarov pomaly starne a postupne odchádza do dôchodku. Zavádzanie technológií na železniciach pomôže zmierniť tento stav, no nenahradí viac ako 30-ročné zanedbávanie systematickej práce s mladou generáciou. Na stretnutí železničné spoločnosti predstavili svoje

modely v oblasti vzdelávania. V rámci diskusie predstavili svoje skúsenosti s duálnym vzdelávaním, náborom zamestnancov a celkovou situáciou so zamestnancami. V závere sa zhodli, že je potrebné komunikovať so zástupcami predstaviteľov samospráv a štátnych orgánov.

Nový ročník fotografickej súťaže CER

Spoločenstvo európskych železníc CER vyhlasuje 8. ročník Európskej železničnej fotografickej súťaže, ktorá je venovaná pamiatke tragicky zosnulej kolegyne Aline Bastin.

AUTOR: (red), SNÍMKA: CER/Dan Gila

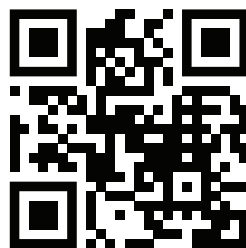
BRUSEL — Vlaky spájajú miesta, ale aj ľudí. Ako také boli pre umelcov vždy fascinujúcou a inšpirujúcou témou. Cieľom tejto súťaže je stimulovať tvorivosť cestujúcich a šíriť udržateľný a bezpečný imidž železníc v Európe, a zároveň prezentovať železnice ako neoddeliteľnú súčasť ekologickejšieho, inteligentnejšieho a prepojenejšieho dopravného systému.

Dvanásť najlepších fotografií bude jednotlivo ocenených sumou 200 eur a zároveň budú víťazné fotografie propagované prostredníctvom komunikačných kanálov CER. Tohtoročná súťaž, ktorá sa koná počas Európskeho roka zručností, nesie tému: „Preukázanie zručností európskych železničných fotografov“.

Súťaž je sprístupnená všetkým fotografom, amatérskym aj profesionálnym, ktorí sú rezidentmi 27 členských krajín Európskej únie, Albánska, Bosny a Hercegoviny, Čiernej Hory, Gruzínska, Moldavska, Nórska, Severného Macedónska, Srbska, Švajčiarska, Turecka, Ukrajiny a Veľkej Británie. Len fotografie odfotené výlučne v týchto krajinách budú akceptované.

Jedna osoba sa môže zapojiť s maximálnym počtom päť fotografií a požaduje sa, aby predkladané fotografie boli vyhotovené vo vysokom rozlíšení (prednostne v horizontálnom formáte) a boli odoslané v elektronickej forme najneskôr do 1. októbra 2023 cez účelovú internetovú stránku CER: cer.be/contest.

Fotografie vo vysokom rozlíšení (prednostne v horizontálnom formáte) odošlite do 1. 10. cez webstránku CER:

cer.be/contest

Benefit pre zamestnancov v predajni

ecoterra & bibis

**Využívajte aj naďalej
20-percentnú zamestnaneckú
zľavu na nákup kvalitnej
čapovanej drogérie a kozmetiky
značky:**

ecobolle

**s ktorou šetríte nielen svoju
peňaženku, ale aj zdravie
a prírodu. Pri nákupe sa stačí
preukázať zamestnaneckou
kartou.**

**Nájdete nás na Ulici Ľudmily
Podjavorinskej 22 v Trnave
(sídliisko oproti City Aréne).**

**Spojiť sa s nami môžete na FB:
Ekodrogéria Ecoterra Trnava
Tel.: 0903 475 143
www.ecoterra.sk**

Zlomový moment pre infraštruktúru

Meranie technického stavu železničnej infraštruktúry na Slovensku predstavujú dve moderné diagnostické vozidlá. Železnice Slovenskej republiky doteraz takúto potrebnú technológiu nevlastnili a boli nútené si ju prenajímať od zahraničných partnerov. Úsilie získať vlastné diagnostické vozidlá trvalo desaťročie, dnes sa stalo realitou. Vozidlá vďaka modernej technológii napomôžu v prvom rade zvýšiť bezpečnosť prevádzky na železničiach, a tiež vďaka včasnej a kvalitnej diagnostike znížia náklady na ich údržbu.

Bol som si obzrieť dvojvozidlovú súpravu, ktorá bude kontrolovať kvalitu materiálu na železničiach a umožní ŽSR výrazne zvýšiť frekvenciu meraní. Neprehliadnuteľné žlté vozidlo, ktoré bude brázditiť slovenské železnice krížom-krážom, je vybavené najmodernejšími diagnostickými systémami, ako sú ultrazvuková metóda, vírivé prúdy či lokalizačný a video-systém. Mimoriadne dôležité je, že súprava je prispôbená aj pre potreby zamestnancov, ktorí vo vozidle strávia na cestách aj niekoľko dní. Som presvedčený, že vozidlá vo výraznej miere prispievajú k efektívnejšiemu plánovaniu údržby tratí.

Jaroslav Kmeť
Štátny tajomník MDV SR

Blahoželáme

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Podakovanie

Spomíname

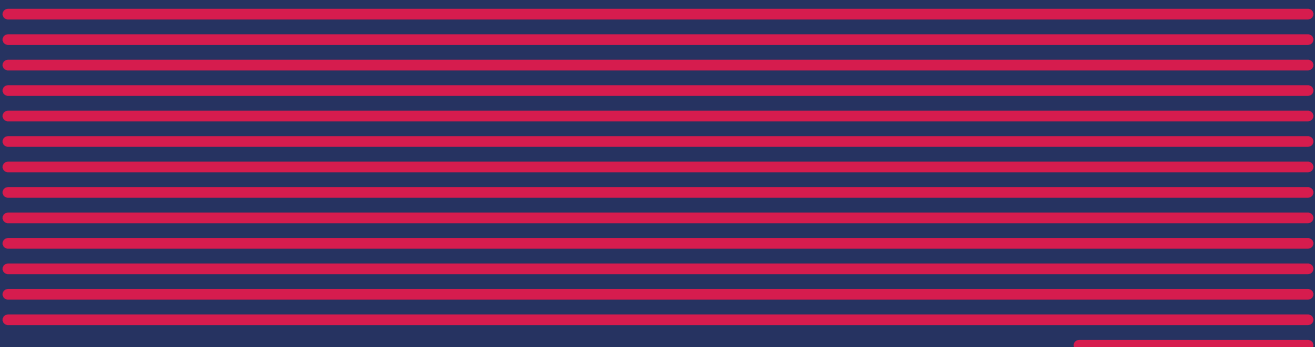
[Redacted text block for Podakovanie section]

[Redacted text block for Spomíname section]

Vaše príspevky do
septembrovej spoločenskej
rubriky môžete poslať na
adresu zsemafor@zsr.sk
do 13. septembra 2023.

[Redacted text block for Spomíname section]

Aktuálne pers mzdové ukazo

13 183
zamestnancov

Evidenčný počet zamestnancov k 30. júnu 2023 bol 13 183 zamestnancov. Priemerný počet zamestnancov 13 196,15 je o 103,85 menej oproti plánovanému priemernému evidenčnému počtu zamestnancov. Do pracovného pomeru bolo prijatých 392 zamestnancov. Skončenie pracovného pomeru evidujeme u 500 zamestnancov.

1 322,82 €
priemerná mzda

Priemerná mzda za ŽSR dosiahla sumu 1 322,82 eura, čo je nárast v porovnaní s rovnakým obdobím roku 2022 o 7,74 %.

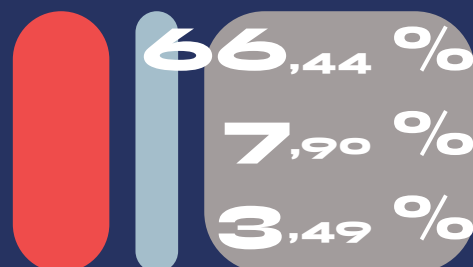
Mzdové zvýhodnenia za sobotu, nedeľu a nočnú prácu predstavujú 5 430 000 eura, čo je nárast o 87-tis. eur oproti rovnakému obdobiu minulého roka, uvedené mzdové zvýhodnenia boli znovu navýšené s účinnosťou od 1. 6. 2023.

Na príspevok na rekreáciu bolo zamestnancom poukázaných 303 100,67 eura.

Navýšenie tarifnej mzdy o 100 eur je realizované s účinnosťou od 1. 7. 2023

Generálne a Ovatele

tarifné mzdy
prémie
práca nadčas

Mzdové náklady (MN) predstavujú objem 104,74 mil. eura, čo je o 6,15 mil. eura viac ako v 1. polroku 2022. Tarifné mzdy predstavujú 66,44 % z objemu MN, čo je zvýšenie oproti 1. polroku 2022 o 4,26 mil. eura, prémie predstavujú 7,9 % z objemu MN, čo je 8,28 mil. eur. Za prácu nadčas bolo vyplatených 3,66 mil. eur, čo je 3,49 % z objemu MN.

Počet hodín nadčasovej práce sa v porovnaní s 1. polrokom 2022 znížil o 11,06-tis. hod.

Železničiarri opäť pomáhali

Odbor riadenia ľudských zdrojov organizuje minimálne trikrát ročne darovanie krvi pre zamestnancov s miestom výkonu práce v Bratislavskom a Trnavskom kraji v budove Generálneho riaditeľstva ŽSR v Bratislave. Inak tomu nebolo ani v piatok 21. júla.

AUTOR & SNÍMKA: Denis Dymo

BRATISLAVA — Akcia je organizovaná v spolupráci s Národnou transfúznou službou (NTS), ktorá na odber krvi poskytuje mobilnú odberovú jednotku (MOJ) s tímom lekárov a zdravotných sestier. Darovanie krvi je bezplatné a pre darcov je pripravené občerstvenie pred a po odbere MOJ venuje každému darcovi jednu stravovaciu poukážku.

Celkovo bolo registrovaných 27 darcov a 25 darcom sa aj svoju krv podarilo darovať. Z celkového počtu boli dvaja darcovia zo ZSSK. Z tohto počtu darcov Národná transfúzna služba získala približne 11 litrov

krvi a toto množstvo vie pomôcť približne 75 pacientom.

Milí naši darcovia, chceli by sme sa vám poďakovať za darovanie krvi, ktoré je vlastne darom života. Tento krok pre pomoc iným je prospešný, bezpečný a jednoduchý humánny čin. Krv je pre nás všetkých nevyhnutným zdrojom života, je hnacou energiou nášho ľudského mechanizmu a zachraňuje životy. V roku 2023 je naplánovaný ešte jeden termín darovania krvi, ktorý by sa mal uskutočniť 24. novembra. O všetkom sa však dozvieme včas aj prostredníctvom hromadného e-mailu.

Nástupište vo Františkových Lázních získá pôvodnú podobu

Staničnú budovu vo Františkových Lázních čaká kompletná rekonštrukcia. Správa železníc vyhlásila tender na zhotoviteľa stavebných prác. Fasáde objektu sa vráti pôvodný historický vzhľad, a to nielen farbou, materiálom, ale aj historickými rímsami. Rekonštrukcie a modernizácie sa dočká aj interiér. Stavba sa začne na konci tohto roku a hotová bude na jar 2025.

ZDROJ: Správa železníc

FRANTIŠKOVE LÁZNE — Pod dohľadom pamiatkarov sa uskutočnia práce na vonkajšom plášti budovy. Historický vzhľad sa vráti fasáde aj prístrešku nad prvým nástupišťom, a to použitím tradičných materiálov. Obnovy do pôvodného stavu sa dočkajú aj okná a dvere.

Práce v interiéri budovy zahrnú kompletnú rekonštrukciu všetkých povrchov, a to podláh, stien, výmeny a repasovania dverí. Zmodernizuje sa vestibul aj pokladnice, súčasne vznikne moderné zázemie pre Správu železníc a dopravcu. Výmenou a modernizáciou prejdú tiež

všetky vnútorné inštalácie a rozvody. Na horných poschodiach prejdú zmenou aj vnútorné dispozície 11 bytov.

Bezbariérovo upravené bude tiež najbližšie okolie, a to hlavný vstup do vestibulu a novovzniknuté prístupové chodníky okolo budovy priamo na 1. nástupište. V tesnej blízkosti objektu sa cestujúci môžu tešiť na parkovacie miesta pre bicykle, vzniknutú tu aj cykloboxy a nabíjačky pre elektrobicykle. Predpokladané investičné náklady stavby dosahujú 201 miliónov českých korún.

Podujatie pod záštitou ministra dopravy SR

Kam po skončení základnej školy

ŠTUDUJ DOPRAVU

**perspektíva a stabilita
profesionálne uplatnenie**

Vrútky

7. 9. 2023

9.00 h - 13.00 h

parkovisko
pri železničnej stanici

kariérové poradenstvo

dopravná výchova

dopravné simulátory

prezentácie škôl

ukážky povolání v doprave

súťaže, kvízy

Koordinátor:

Bližšie informácie:

filip.kucej@mindop.sk

+421 2 594 94 583

RENDEZ

9. - 10. SEPTEMBER 2023

175

ROKOV ŽELEZNÍČ
NA SLOVENSKU

ŽELEZNIČNÉ MÚZEUM SR
V STAROM RUŠNOVOM DEPE
BRATISLAVA VÝCHOD

WWW.175ROKOVZELEZNIC.SK

[f /ZELEZNICNE.MUZEUM](https://www.facebook.com/ZELEZNICNE.MUZEUM)

[i ZELEZNICNE_MUZEUM_SR](https://www.instagram.com/ZELEZNICNE_MUZEUM_SR)

- ▶ výstava historických železničných vozidiel
- ▶ prezentácia na točni, prejazdy rušnov okolo areálu
- ▶ jazdy historických vlakov v Bratislave a okolí
- ▶ jazdy historických vlakov na podujatie z Leopoldova, Dunajskej Stredy, Bratislavy-Petržalky a Devínskej Novej Vsi
- ▶ prezentácia Legiovaku, modelových koľajísk
- ▶ spoločné jazdy na stanovišti parného rušňa
- ▶ hudobné koncerty
- ▶ zábavný a tvorivý program pre deti
- ▶ výstava neželezničnej historickej techniky
- ▶ predaj upomienkových predmetov a občerstvenia

